Новине ове излазе двапут на недјељу.

Пјена је годишња 6, на по године 3, а на четврт године 1 фор. 30 кр. сребра.

НАПРЕДАК

Предплату примају поште, познати скупитељи и Уредништво »Напредка.«

У новине ове примају се различити огласи.

Издаје и уређује: Дан. Медаковић.

Број 33. У Земуну 6. Маја. Година 1849.

Наше Војевање.

Ми смо наше мане уобште скоро без икаква обзира оглашавали. То смо чинили зато, што се истини клањамо; то смо чинили и зато, да се мане наше умале.

Али с нашом маном умјешала се и туђа мана. Туђа та мана прети нам побити цјену у лепој људској а нами прирођеној добродјетељи. То ћемо сад размрсити и опредјелити у кратко, као што нам простор нашег листа допушта, шта је у овоме покрету од војевања наше народно, шта ли је туђе.

Ми смо свједоци, свједок је Европа, свједоци су Мађари, сведок је и Бог с неба, да је наше војевање, док је чисто наше било, засјењавало очи цјеломе свјету. Од онда, од кад је и код нас Виндишгрец војевати почео, славе се са побједама и јунаштвом Мађари, а ми штету за штетом штетуемо.

У почетку нашег војевања народ наш ние имао никакве приправе ратне. Града ниједног ние имао у својој руци. Оружиа другог у нас је врло мало било. Праха и олова морали смо више просити него што смо могли купити. Официра учени нисмо имали; оно мало што ји је било, понајвише су нас изневјерили или и сами против нас радили. Обучене војске што смо имали, то је по Италији сатирало Талијане. С голим грудма, без икакве справе, без предводитеља, без редовне војске, ми се диго смо с концем Маја прошле године на Мађаре.

Мађари су имали онда око 37000 редовне обучене војске, која је имала све што јој је требало. Имали су Мађари толике градове, толико оружие, толике ђенерале и друге официре, имали су доста новца: имали су све штосу желили, јер су управ били царевина. И власти су све имали на својој руци; имали су многе и наше заблуђене људе; имали су, што им је колико све остало вредило, још Цара и Краља, кои је њима помагао а нас као бунтовнике проглашавао.

Још ту има по нешто, што је нами веома сметало а Мађарима помагало. Између нас, у малој гомили, и шаци људи, имали смо ми домаћи непријатеља. Наши католици, наши Њемци, наши Словаци, наши Власи, били су нам непријатељи и за Мађарима су уздисали а нами су о глави радили. Сви ови не да нам нису помагали него су нам одмагали у велике. — Мађари на дому нису имали непријатеља; њима су сви други народи и сами чивути са свом снагом помагали.

Наш устанак на Мађаре могао би се уподобити устанку шута на рогатог. Још смо мањи ми били.

И ми сретно војевасмо против Мађара. 2 до 3000 Срба одбијало је по три пут јуначки око 30—35000 Мађара од Сентомаша. 240 Срба бранило је шанац на Сиригу од више него 3000 Мађара. Снага је Мађарска по броју војника, по оружију, по топовима, по муницији, по новцу, управ по свему, једно па друго била за цјело у сто пута већа. И ми тој сили одољеваемо, узбијасмо Мађаре и очистисмо наше Войводство. То смо чинили ми, за кое се у Европи скоро ние ни знало, да нас у свјету има, то смо чинили ми са половином Срема, шајкашким баталионом, и подругом регементом Банатском и са малом помоћи браће из Србие. Ми смо, ми сами војевали тако сретно, тако јуначки док се Мађари неизвукоше из Војводства. А тај је наш рат трајао од последњи дана мјесеца Маја прошле до први дана мјесеца Февруара ове године. И то је наше народно војевање; у том је војевању и добро и зло наше.

Тодоровић је управљао са нашом војском од половине Декембра до почетка Февруара као привремени заповједник наш. И зато време наша је војска показивала јунаштво, и добијала побједе ал не по вјештини или отважности Тодоровића, но по вјештини и отважности мањи наши команданта, кои су још пре њега с народом били. Микл је против његове заповјести разбио Мађаре на Вршцу, Микл је без његовог знања само са своим и свои војника јунаштвом улетио у стари Арад и отео Мађарима пуне две батерие топова. И то је било последње знаменитије јунаштво у нашем народњем рату.

У почетку Февруара дошао је Херди Тодоровићу, послан од Виндишгреца. Тодоровићу је Херди донео заповјед од кнеза Виндишгреца, донио наставлениа, донио планове. Свему томе и Хердију поклонио се Тодоровић до црне земље. Пре је он обзирао се на власт нашу народну колико толико, примао је упућења или бар обраћао се Патриарху и чинио сам наредбе на Србском језику. Од како му дође Херди, Тодоровић више ние хтео знати ни за кога до за Виндишгреца. Никога другога нит је слушао нити је како другчие тео радити, него како му је Виндишгрец преко Хердија налагао. То видимо и видисмо из свију дјела на нашем дому. Виндишгрец је жалио Мађаре и ние на њи тео нападати. То је исто и Херди чинио овамо. Од како је Херди дошао, наша се војска ние никад достојно с непријатељем огледала. Од оног времена дакле, како је Херди дошао и код насъ са војском и са Тодоровићем управљати почео, престао је рат против Мађара бити рат наш народни а постао је чисто и сасвим рат Виндишгрецов.

Ми смо увјерени, да је рат овај остао и даље наш народни, да Мађари неби наново у Бачку и Банат ушли. Кад је једна четврт нашег народа и нашег Војводства узбијала Мађаре седам мјесеци, заиста би цело Бојводство могло чувати и одбранити свое Војводство. Наша би се снага, да је нами у власти остало, могла у пет пута умножити. У Бачкој и Банату нашли смо браћу, која су за војевање да им треба пара тражити: нашли смо све што нам гођ треба до једини пушака. А и тога би ми набавили да је то у нашој бриги остало. Браће из Србие, по најљућој цичи, прешло нам је у помоћ 4—5000. Кад је ора за војевање, у пролеће, кад јунаци мегдана траже, дошло би нам браће кое из Србие, кое из други страна још два и три пута толико. А овако Виндишгречићи су ји почели попреко гледати а Правителство ји и против њиове воље и против наше користи врати дома, како је оно позвано да то учини. И топове би ми лили, као што смо били почели. Од звона наши, кое су Мађари у Дебрецин однели, имали би ми одавно доста топова. О! за цјело би се наш барјак данас на границама нашег Војводства вио, да су се Срби о рату овоме старали, па макар на нас ударао не Перцел са 5—6000 хонвида но њиов Атила са стотином иљада.

Сад је у једну руку рано а у другу касно претресати ова дјела. Доста је то, да смо ми, док смо ми војевали, узбијали ваљда око 60—70000 Мађара, а од како ми војевање изпуштисмо у руке Хердија или Виндишгреца, 4—5000 Мађара вија, јури и изтера 14—15000 која је наша била па Виндишгрецова постала.

Нами треба забиљежити за све вјекове, за све народе, да смо са Мађарима ми војевали од посљедњи дана Маја прошле па до први дана Февруара ове године, а од тог доба да је и на нашем огњишту војевао Виндишгрец или Аустриа: Прво је војевање рат Мађарско-Србски а друго је тај до сад трајући аустриско Мађарски.

Нема човека, кои народе познае, да народ француски у политичном животу свима другима непредпоставља. Французи су до сад свакад предњачили у развијању душевне људске снаге и у испуњавању позива људског. Средства нису они избирали сваки пут најсходнија и најспретниа, ал у великим предузимањама, као што су француска, другчие и небива: са својом штетом, са проливањем своје крви народи и људи понајвише су помицали се у напредак од почетка бића па и до данашњег дана. Другчие неће нити може бити и од сад.

Али, кои спокојно мотри на дјела Француза, мора, и кад слабости људске и необходимости у развитку човечном узме у рачун, мора опет рећи, да би и они много паметнији бити могли. Неугодан је, незгодан је то процес видити Французе данас кад су добили што су хтели, тако разцепљене на велике а различите тежње. Највећма им цјену побија, што нису довољно стални. Ми ћемо видити несљедственост

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ у НОВОМ САДУ

код њи без разлике, од првог до посљедњег, од предсједника републике, велики министра па до највећег сиромака. Ко је мотрио на дјела њиова од почетка Февруара до данас, тај мора признати да је Французе ковао у звезде и опет ји грдио што може бити жешће. Да се налази и код њи људи, кои другчие мисле, ми ћемо овдје саобштити чланак један из њиови новина »Ла Трибун де Пепл«. Из њега ћемм видити тежњу ону, којој су се после Февруарске революције сви Французи из редъ клањали, а од кое се данас први апостоли те исте тежње веома туђе. Има ји, кои су кроз ту тежњу онда свјетлили а данас баш дјелом против ње раде. — Чланак је тај овакав:

»Многе странке, подјељење опет у мање, цепају народ Француски. Ове странке нападају, прете једна другој и често дођу до шака. Док се грађански рат врти по глави, кои би на мегдан изићи имао, Европа се здраво комеша. Сваки народ врпољи се да се устрои и да буде независан.

Француска гледа безбрижно на покрете, Европе, Француска, која је одавна бдила над користима народа.

Као да је велики француски народ окануо се тога, па сад, одвоивши се од спољашњег свјета, да се осудио живити сам за себе, прометајући године у теорији мање или више углађеној и кријући у своим њедрима црну омразу.

Док је варварин дошо до нашег прага, она се дави у занешености. А свјет неможе бити слободан без њеног посредствовања. Треба да се она бави о користима народа; она нема права узаптити се у ледену себичност, коју јој званични људи оће да наметну. Ако се Француска курталисава свјета, неће свјет ње да се мане. Народи је зову и приклињу, као што мјешају њено име у своим побједним пјесмама.

Италија пада а међутим Мађари побјеђавају, народи се славенски-крећу а Пољска се спрема здробити камен, кои је живу у гробу притискуіе.

Сви ови народи траже народ, кои је снажан по прошлости својој; по једноставном устројству, да им буде помоћник у сједињавању, да им буде братски ланац између њи.

А тај народ мора бити народ француски. . , Па опет народ француски остаје безбрижан. Он нехае, што га свет очекује и зове; он као да се отреса.

Отресали се баш са свим? нема ли он више посла са народима, он, кои је за крст војевао, кои је Европу од Ислама спасао, кои је свалио величину Папе! Француска, која је дала Жан д' Арк; која је помогла ослободити Америку, која је четврт вјека војевала против старе Европе? Та Француска немали веће будућности? Јели свој позив свршила? Требали да се пушта леденој смрти. канда јој је суђено жалостно погинути као и другим толиким народима у великим препиркама а у мржњи незнајући зашто мрзи? Бунтовна и наполеонска Фринцуска јели изрекла своју последњу реч? — Ми неможемо вјеровати. Европи је Француска још нуждна. Треба да Франпуска одговори вољи Европе.

Ове странке кое нас ожалошћавају, овај јад, ова мржња, која нам се чини да је вјечита, престаће, изчезнуће од гласа патриотичног. Као што поспјешни вјетар олакшава пут лађи пловећој, тако ће Француска, кад дух народни, кад истинити дух француски почне задахњивати странке, кад се прави глас народа буде дао чути, наново предузети дуги и славни свој пут.

На побједне пјесме Мађара, на очајателни лелек Талијана, на крваву Пољску, која се још једнако отимље, можели Француска остати равнодушна?

Странке ће се помирити, мање секте угушиће свое зависти, па ће се на скоро народ Француски освјестити: он ће се подићи за независимост разни народа и за независимост своју рођену.

Оно, што је у очима свакога као узрок пропасти народа француског: т. ј. множина странка, кое је раздиру, за нас је извјестно јемство, да ће чеда француска довести до једног увјерења и сјединити ји.

Странка има много, ал имали између њи такова, која мисли да заиђи неможе? Гдје је искрен човек, кои ће одрицати, да је греота неуклањати раздор.“

Тако се поменуте Новине надају из њиовог садашњег хаоса или различити тежња и намјера, да ће се французи освјестити и са сједињиљом снагом радити о томе, да се сваки народ за себе склопити и да један народ од другог слободан и независан а сви народи да у свези и љубави живу?

Нада ју се томе те новине, нада се више људи. И ми смо тога увјерења у главноме. Али су та времена далеко. И с тим даља постају, што Французи, кои се и сами и кое и други народи као калаузе свога спасениа оглашавају, тако велику несталност показују. У прошлогодишњој буни француској сматрали смо ми борбу душевну. Данас невидимо достојне посљедице. Французи кои као муве за слободу падају, данас иду и вежу другима руке наопако. Фрапцузи су избирали своју данашњу главу. Избор тај показао је свјету њиову превелику слабост, њиово колебање, њиову неразборитост. Одилон Баро поможе оборити Гизоа само да он његов занат упражњава.

Нису, нису још Французи, при свима њиовим душевним и државним процесима, дозрели дотле, да буду спаситељи други народа. Још много и много имају они сами код себе у ред довести.

На заквтевање Др. Јов. Суботића позван је он из Загреба натраг а на његово мјесто наименовало је Правителство наше Николу Крстића.

Небили било време да се и они депутирци, представници, — шталису — из Бечa натраг позову. Они 18 ф. р, ср. што они на дан троше, имало би се нашто и полезние и нуждние употребити. До сад нису ништа свршили а нема изгледа да ће што моћи и од сад. Ми ово последње велимо по писму истог једног депутирца. Оно, што су они до сад свршили са 18 ф. р. ср. на дан, могао је какав Вјештак за шести део од тога.

Срби браћо!

Народ наш подигао се јуначки за своју Слободу и за уздржање престола аустријског.

Ви доле у Војводовини обратилисте на себе зачуђени поглед Европе — а браћа ваша, Хрвати и Славонци, давали су гонећи душмана крвави одзив вашим по Србрану, Јарку, Араду и осталим пољима Славе ваше осведоченим тежењма.

Сунце нам је синуло било — Слава наша почела је расти. Но бојна је срећа нестална и премењлива, док ју на концу праведност и светиња ствари наше не предобије.

На пољу, крви јунака наши напојеном, процвашће плод слободе и среће наше!

Србљи, браћо! Не клонте духом, угледајте се у дела прадедова ваши, па знајте да велике ствари, велике жертве зактевају.

Ево ме сада ближе вас, и моја ће се војска, помоћи божијом, с вашом сјединити.

Ја сам увек, веран Цару и Краљу своме, стајао уз народ мој, пламтећи за спасење и благостање његово.

У то име жертвовао би, да имадем, сто живота.

Свету тежњу моју нека заједничка слога наша крепи и потпомаже.

Браћо, Србљи! На скоро ћемо ми, досад само духом сједињени заједно стајати на бојном пољу за краља и Слободу.

Ово сједињење нека буде почетак непорушиве слоге и братинсог савеза између синова једне Матере: Славе наше!

Уздајмо се у праведнога Бога и јуначку срећу нашу!

Да Вог поживи Цара и Краља нашег Фрању Јосифа и сав верни Народ наш.

У Осеку дне 3|15 Маја 1849.

Јелачић Бан.

Данас нам је стигао први овај проглас од Бана Јелачића.

Читатељи м народ ће наш видити, да га је писало или диктирало срце, кое род свој веома љуби. Камо срећа да нам је такав проглас лани или бар пре дошао него што је Виндишгрец овамо Хердиа послао!

Ми смо о Бану Јелачићу од први дана па до данас имали свакад красне гласове и лепа увјерења. Бан Јелачић никад ние Србина од себе пуштао а да по њему Србе непоздрави. Писцу овога чланка између дужег разговора казао је Бан на неколико дана пре него ће лани Драву прећи: »Поздравите браћу Србе и кажите им, да ће они добити оно што су на Мајској скупштини имати закључили, па макар мене главе стало.“ Никад и ни у једной прилици ние Бан на нас заборавио, а свагда нам се као искрен пријатељ показивао.

Прогласу и позиву овоме његовом ми се свесрдно радуемо. Једва чекамо да међу нас дође, да се сјединимо, те да срамоту оперемо а штету накнадимо, коју нам је воља кнежева нанела.

Ми смо казали, да смо наумили од сад ћутати или само просто приповједати догађае и код нас на дому и у осталом свјету. То смо наумили зато, што невидимо никакви жељни посљедица. Од нашег разлагања, и тако и ове важности, о коима би се ваздан говорити и тужба до неба дизати могла, ми ћемо просто читатељима нашима саобштити као што нам казано и као што се већ и по јавним мјестима говори.

Генерал је Маерхофер застранио већ тако, да се неспоразумјење између њега и Патриарха увиђа. Читатељи ће се сјећати, како је учтивјише и любезнјише генерал примио ону депутацију од Правителства и конференције, која се тужила на то што Патриарх сам ради. Ми смо тако нешто изоставили казати за други пут, што је на сваки начин важно и што свакоме у очи пада. Генерал је, као што рекосмо, депутацију ту примио у најуглађенијој форми и кад су депутирци споменули тужбу на Патриарха, генерал је чинио се да и он то увиђа; обећао је, као што смо јавили, да ће и он око Патриарха настојавати, да

одговорно Правителство устрои. Још је, као што депутирци кажу, рекао генерал од прилике овако: Правителство Аустриско не трпи или немари за Паше.

Још онда, кад нам је извјестие о том дипломатичном састанку донешено, ми смо се бојали, да нас неби ко одкуд ко орудие против нас употребио. И тај генерал, кои се онако пријатан, онакав пријатељ нашег народа, уставног реда и слободе показивао, тражи сад:

Да му њемачки свак пише,

Да он пасоше све издае,

Да он свима мањим властима заповједа,

Да се Србијанци, бајаги ради неки екцеса, пошљу натраг.

Да му се сви кривци политични предаду, јер он незна за други суд до онај, кога је он намјестио; а што је најглавније:

Да су alle politische Umtriebe под његовим надзором, његовим судом, његовом правдом.

Ми нећемо претресати шта генерал с тим мисли и смјера. Само би га питали; нашто му све то? Шта подразумева под политише умтрибе и како се то све слаже са уставности, којој се он онако пријатан показиваше?

Кажу нам, да Правителство ништа генералу неодпушта. Одбор је Земунски добио заповјест, да он само од Правителства налоге добивене извршивати има.

Још два дана па нам ето Бана! Он ће то размрсити све. Ал и Правителство ће му тегобе ваљда пространо поднети.

Из Земуна 6 Маја. Ова је Варош прибјежиште многог света, кои је из Баната и Бачке избјегао. Квартири се већ тешко могу добити а тако и у гостилницама неможе за сваког мјеста дотећи. Остали су у гостилницама већ пре подне запремљени. Морала је и скупоћа порастити, јер се бирташи туже да ручак за 1 1/2 цв. немогу давати. У гостилницама има официра сами колико и грађана.

Неки дан је полиција ушла у траг издаи некој, која иште каштигу највећу. Рибари неки, под именом да рибу лове, нашли су се са Мађарима и као што нам кажу, доводили су њиове уводе на ову страну. Рибари су ти већ поватани, позатворани и на испит узети. Срећом ние од њи ни један Србин, већ опет они кои кажу, да су им Мађари браћа.

По писмама и уобште говори се, да ће до кои дан Бан Јелачић овамо доћи. Чуемо да му је већ квартир спремљен.

Неки дан смо споменули за нашу браћу која су на мегдану рана допали и сад овдје у шпитаљу на негу и лек изчекују. Наша је жеља, коју смо у последњем листу ради ови мученика изјавили, жеља и многи варошана. До сад су нам они, кое смо молили, слабо уво прикучили. Јуче смо у сутон видили изнети из шпитаља један сандук и за њим око 10-12 наши сремаца. И то је морао бити један од они, кои су нас бранили. Кажу нам да се ови људи износе у обштем, сви у једном сандуку, без покрова, без свештеника. Кажу нам да и њега њиова ова, коју сад имају, ние за њи. — Грађани! кад се на таку браћу неможете смиловати, на кога ће те? Кад можете, постарајте се за оне, кои су као јунаци а ваши бранитељи људи рана и мука допали! Гледајте им болест олакшати; гледајте да се лече; гледајте, да се они, кои за род свој издишу, бар по обреду наше цркве и по обичају нашем народном саране!

Комисија, која је одређена за избјегши наш народ, у великом је послу. Сиротиње доста. На главу се сад даје 1 фр. сре.

Ово дана, изглед је сав, даће се почети ударати на Мађаре. Бригада под Полк. Хорватом ваљда Сутра прелази. Пароплови су горе отишли за превоз војске.

Руси су за цјело прешли у Галицију само што споро иду. Они су се зауставили тамо, јер је Дембински наумио тамо ударити.

Из Карловаца 6 Маја. Код нас сваки дан тутње топови. Генерал Мамула—да му је сретно генералство! — копа још један шанац. Мађари су то опазили, па му сметају с топовима ал га смести немогу. Мамулина врлина њима ће спремити попару какву до сад ваљда још нису кусали. И мађари око новог Сада сјеку шуму и копају шанац. Рекрутирају једнако. Бјегунци нам казују, да је у граду сад мало војске. У цркви саборној неслужисе никако. Звона су сва однешена у Дебрецин а тако и све драгоцјености црквене.

Из Мошорина 5 Маја. Од шајкашког баталиона сачувасмо ова четри села. То је све што нам је од Бачке и Баната остало. Овдје смо се утврдили као год лане у Сентомашу. Слободно нека дође Мађара онолико колико и лане. Ни Берђеја ни Дамјанића ми се небоимо. Људи су наши веома весели: једу, пију, играју, пјевају, уобште се веселе као да нису ни мало страдали. Ово дана и јутрос смо се падали Мађарима. Јутрос нам стигоше врсни диштрикћани. И они су добре воље. Послали су им неке Официре из Италие и то је само један Србин а остали су туђинци. Диштрикћани су тог Србина — Маленицу — примили, а остале непримају. Него ће ји, тако нам кажу, Пуфер натерати да приме. Али би боље било, да су им, по њиовој жели, дали официре Србе из границе. За Лазићем би диштрикћани сви изгинули, воле га и љубе здраво. — Сутра очекуемо да пређе овамо бригада под Хорватом.

У Вуковару 3. Маја. На пострадавшу сиротињу из Бачке и Баната, скупљено је овде од следећи добротвора 54 фр. сребра; које повце разделите оној сиротњи, која је у највећој нужди.

		фр.	кр.
Г. Петар Вукашиновић	трговац	8.	—
„ Ђорђе Михајловић	„	10.	—
„ Ђорђе Бира	„	5.	—
„ Васа Марковић	„	5.	—
„ Максим Мојсиловић	„	3.	—
„ Фрањо Челиковић	„	5.	—
„ Глиша Деспотовић	„	3.	—
„ Павле Михајловић	„	3.	—
„ Павле Панић	„	1.	—
„ Коста Адамовић	„	2.	—
„ Павле Поповић	„	2.	—
„ Гавро Теодоровић	„	1.	—
„ Ђорђе Стаић	„	1.	—
„ Михаил Поповић	„	2.	—
„ Јустин Михајловић	„	4.	—

Купљење ће се продужити, и таки шиљати Одбору, који је тај посао не себе примио, подајте, нека ји таки подели као што се обште жели. *) Правко.

У Осеку. Житељи вароши овдашње показали су, да су и родољубци и човекољубци. Приликом тужног и злосретног бјегања Бачвана на ову страну, они су такова дјела чинили, која за примјер и подражање свима србским обштинама служити могу. Они су избјегше добровољно примали, и охотно и с вољом ји угошћавали. Од власти мјестне била су одређена лица, која су избјегше у домове овдашњи грађана без разлике водила, и намештала. Избјегши тамо добивали су све оно, што су им жительи дати могли. Ово је на ране несретника у бјегству задобивене као мелем дјејствовало, јербо су видили, и увјерили се да нису туђинцима, већ к своима дошли. Хвала буди дичним Осечанима на њиовом дјелу од сваког човекољубца.

*) Ми смо како пређашње тако и ове прилоге предали комисији, која је на то од Правителства одређена. Уч.

Загреб.

Данас смо дочули, да је злосретни штампарски закон (дјело г. каноника Ст. Мојсеса) по г. намјестнику банском Мирку Лентулају обустављен, те даће се у њему нека промјенити. Ми смо већ досада имали више пута прилику опазити, да г. бански намјестник своим либералним и конштитуционалним мишљена начином све остале своје вршњаке у банскоме вјећу а и многе млађе људе надвисује, али овим својим чином можемо рећи, да си је пред народом образ освјетлао.

Уфамо се за стално да ће ове промјене бити важне и онакове, које ће уз гаранцију против злоупотреблења слободе штампе, у себи садржавати она условија без кои ова неможе да обстои.

Онима, кои ће око промјене ове радити, совјетујемо, да посве забаце начело јемства које хоће да слободу писања начини монополом новчара, јер треба да знаду, да изван Аграмерике неће ниједан други домаћи лист хтјети положити 1000 ф. ср. те тако морати престати.

Чешка.

„Народне новини“, другог дана после прогласа обсаде, свршују чланак о том догађају са овим речима:

„Пан Кевенхилер, командујући генерал, дао је данас — 12 Маја — свима редакторима на знање, да могу свое часописе издавати али је додао, да ће часопис, кои буде оштро писао, морати престати, а редактор да ће бити позван на војени суд, Војени судови као што свак зна, нису велики пријатељи редактора, и тако је сад сваки редактор раван военом фуриру. Хм!—

Генерал Кевенхилер додао је огласу обсаде још:

1 Да се не сме носити знамење политично. Ко буде носио, то га ће војници узаптити.

2 Гостионе и каване после 11 сати у вече несмију бити отворене;

3 Прелазак преко моста и каменог и гвозденог, после 11 сати само појединим лицама допуштен је.

МАЂАРСКА.

Кошут издае прогласе на Словаке на мађарском и словачком језику. Јавља им да немају краља. Каже им како у Угарској има много народа и како је подобно лепој божијој башчи. Каже им да су непријатељи слободе сбацили краља Фердинанда само да могу оно од народа узети натраг што је Фердинанд потврдио. Свршуе Кошут један свој проглас овако: „А ти о Боже! Боже народа! ћутели твои громови? Ти си Бог народа и правичности; твое ће стреле потући ове људске убице.“ Затим позиваје све на оружие. Препоручуе да се царској војсци гледа шкодити од сваке руке па макар им над главом свое куће палили, и т. д.

Ми до сад нисмо јавили састав кошутовог Правителства. Он, по божијој милости, начини за предсједника и министра унутрашњи дјела Барт. Семера; за иностранa Бађања; за финансију Душека; за комуникацију Чањи; за просвету попу Хорвата за правосудие Саву Вуковића. Ратног министра ние наименовао.

Поред овог наименовања министра оглашава Кошут начела и форме његове републиканске владе.

На Будим су Мађари двапут насртали али га нису могли узети.

ИТАЛИЈА.

Тулонска Сантинела бијаше рекла, да је са генералом Удино само 3000 војника на Рим отишло. Друга извјестиа, коима се вјеровати може, веле, да је те војске могло бити око 9000 и 64 топа. Из Тулона отишло је 2-и 3 Маја још 3000 војске Удину у помоћ са 2. батерие. Кад су Французи на Рим нападали, погинуло им је 200 људи и између ти 20 официра. Говори се да је Удино свое наставление преступио у толико, у колико му је казано да ништа приме непредузимље док се не увјери какав дух у Риму влада. Говори се и то, да ће бити сметнут а на његово мјесто да ће бити постављен генерал Бедо. Французи, кои су се у Риму нашли, протестирали су против нападања тога, а Удино им је одговорио, да ће сваког, кога у Риму и у битки са талијанима затече, по вијеном закону казнити. — Папа у Гаети радуе се улазку Француза. „Ла Патри“ увјерава да су Аустријанци ушли у Болоњу и да ће на позив Војводе Леополда, ићи управ у Ливорно.

Генерал Удино, кад је из Цивитавекја полазио, издао је своим војницима овакав проглас:

„Војници! Ајдемо на Рим. Тамо нит‘ ћемо наћи непријатеља, ни света ни војске римске.

И свет и војска сматра нас као ослободитеље. Ми имамо укротити и надбити бјегунце од свију народа, кои угњетавају овај предјел, почем су у своме изопачили слободу.

Под барјацима француским, напротив, заводи слободни добиће сва она јемства, која се слажу са користима и обичаима народа римског.“ Тако говораше Удино. Талианске Новине „Опинионе“, послье побједе Римљана питају:

Шта ће сад рећи Удино? Јели га Рим сматрао као ослободитеља? Какви му се чини непријатељи?

У Болоњи, по талианским новинама, славила се побједа Римљана над Французима и тако ваљда аустријанци тамо још нису дошли, као што француске новине јављају.

О рату француза дају новине француске овакав извод из свои дописа:

Писмо једно од 3 Маја, писано на пароброду француском „Инфернал“ под Цивитавекја, извјештава нас, да је капетан лађе послао нарочитог човека генералу Удино и искао од њега да може повести 180 људи кои су јако рањени. Удино ние на то ни одговорио.

Друго једно писмо увјеравд нас, да је под Римом пало 42 наша официра.

Треће писмо потврђује да је половина наше војске пристала са Римљанима.

Још четврто писмо јавља, коме се вјеровати може, да су официри пољски наодећи се у служби римске републике, у сред крваве битке ускочили у тукуће се војске и повикали у сав глас с обе стране, с молбом да бој зауставе. Њиов би глас био услишан, ватра је била престала с обе стране, ал се није могао наћи генерал него на његовом мјесту нашли његовог мртвог Аљутанта.

ФРАНЦУСКА.

Док смо ми преднаведени чланак преводили и у штампу дали, донесе нам пошта француске новине, из кои видимо, да је скупштина народна здраво скочила против свои министра, што су војску на Рим послали. Ноћу између 7 и 8 Маја држана је тога ради нарочита сједница и у њој је изјављено неповјерење спрам министра. Новине немају пространи разлога о томе важном појаву него се у кратко изражавају понајвише против Министра. „Трибын де пепл“ о томе овако говори:

Шиљање војске Француске на Рим ние никако добро прорачуњено. Та погрешка може Министарству а може бити и Предсједнику доћи главе. Новине а и мњеније обште било је противно тој експедицији. Сад се сбог тога почело у Паризу комешати. Парламент или скупштина држала је сједницу ноћу између 7 и 8 Маја. У тој скупштини испао је глас против Министра. Једне паризке новине веле: „Сад је Министарство сатрвено, оно је подерало устав и и окаљало је барјак француски са крви и нечистотом. Колико ће се то Министарство још повлачити, извјестно незнамо, али у јавном мњенију оно је уништено и ако небуде обтужено, биће крива само слабост скупштине.“ Новине те говоре да се њи 60. скупштинара спрема да обтуже и предсједника и Министре што су послали војску против слободе римске републике а с тим повредили и по слову и по духу устав и изневјерили користи републике и европске демократие. „Насіонал“ жестоко напада на Министарство и пребацуе му, да је издало чест и корист отачбине. „Реформ“ напада управ на предсједника.

Министарство је синоћ веома попузло па опет остае у званију. Гњев скупштине расте и бојати се непријатни посљедица, особито сад, кад је сва војска у Паризу слабо разположена спрам Правителства.

Више је телеграфични депеша дошло из Марсеља и Тулона сваки дан, а Министарство говори једнако да нема ништа званичног.

Посланик римске републике у Паризу издао је проглас овакав:

Браћи својој Французима
Посланик Рима у име римског народа

Бој крвави био је између житеља Рима и синова француски, кои је немилосрдни ред произвео. Чувство чести војничке заповједало им је слушати своје заповједнике, чувство домољубиа нами опет налаже да бранимо нашу слободу и нашу отачбину. Јели чест искала те жртве?

Одбијамо од нас страшни одговор за проливену крв и останмо сједињени свезом милосрдија! и кривцима нек је опроштено; доста им је грижа савјести, с којом су се обтеретили.

Поздрав и братство.

Полковник Л. Фраполи.

НЊЕМАЧКА.

Буна је у Дрезди помоћу Прајске војске сасвим умирена. Бунтовници су се борили љуто. Више је улица у пепео преображено. На свима звоницима вију се бели барјаци.

У Липски је грађанство одржало мир и ред.

Турска.

Београд. Нов. јављају, да је некакав Дасан Фотија Васоевића потукао и од њи данак од 5 година наплатио; да ће многа војска из Румелие у Босну прећи и 20 пр м. да је преко Новог Пазара отишло везиру 100 товара барута, 150 топциа и 7 топова.

Различите Новости.

Цар је вратио се из Пожуна у Беч.

Преко Кракаве 1. нашег Маја опет су прешла два руска воена корпуса.

Из Цариграда пишу, да су се Руси и Турци споразумјели.

Од Дрезданске буне уватили су троицу. Имали су сва три 25 тал. за једнога кажу да је Бакунин.

Говоре људи да се Београдски турци са Мађарима састају и договарају.

И тај се глас по Београду разнео, да су се Руси и Турци потукли и да је у сљедству тога Франц. Консул из Букарешта побјегао. Ми овим гласовима невјеруемо.

За ону војску руску, која се из Влашке преко Ђурђева Дунавом у Војводство кренула, нечуе се још ништа извјестно.

Најновие.

Некидан смо чули да су Мађари у белој цркви потукли једно два Баталијона Пухнерове јадне војске. Сад баш чуемо да су Мађари и осталу војску, која је толико страдала, сад наново у Оршави потукли и да је разбјегла се кое у Влашку, кое у Србију. Мађари се спремају да и с ове стране Русе дочекају.

ОГЛАС.

У продавници подписанога наоди се по изволењу многоструког еспапа, нарочно источног, по приличној по опредјеленој цјени, као: како за муштерију тако и за свакога Трговца фабричном ценом као врло добра и права Турска дувана, врло угледни чибука, сваке сорте лула Турски, Турски дуван-кеса са златом извезени, такума за Турске чибуке, као и Турски мањи и већи фесова, мушки готови кошуља, шрајббихла; а за Госпе вообште ципела и папуча. Ружичног зејтина; свилени огртача мали свилени кишобрана разног качества фран. сапуна, различити мириса; једном речију свега, што је како мушком тако и женском и у вароши и при путу нуждно.

Зато непропуштам учтиво обзнанити љубитељима преднаведени понуда с тим, да ме изволу у продавници мојој код златног орла у Земуну, а у кући Димитрија Вуића охотно посјећавати.

У Земуну 16. Априла 1849.

Лазар Урошевић
Грађанин и Трговац.

Брзотиском Дан. Медаковића.